

(Ogelni prah dober zoper tertno bolezen.) Na Francozskem rabijo zoper tertno bolezen žvepljeni prah, s katerim bolne jagode posipljajo. Mihael Louis pa jemlje namesti žvepla ogelni prah in pravi, če bolne tertne z ogelnim prahom le enkrat dobro poštopá, da prežene z njim v 4 ali 5 dneh gotovo tertno bolezen. Če je to res, imajo vino-rejci sredstvo, ki je še cenejše, kakor žveplo.

(Otrobna voda pri péki kruha.) Razne skušnje so pokazale, če se moka z vodó iz otrobov zamesi, se več kruha spéče, kakor če bi se z navadno vodó zamesila.

Čertice iz kmetijske zgodovine naših krajev.

Nabral P. Hicinger.

1. Živinska kuga krog leta 50. pred Kr.

Slavni rimski pesnik Virgili prav izverstno v svojem petji „O kmetii“ (Georgicon I. III. v 469 etc.) popisuje hudo živinsko kugo*), ki je več let pred nastopom Avgustovega cesarovanja razsajala ob bregu jadranskega morja poleg Timava, in po planinskih verhih in gričih starih Tavričanov in Noričanov. Popis, dasiravno v pesniškem duhu izdelan, je vendar po poglavitnem obsegu ves zgodovinski, ker Virgili je po eni strani bil zadosti bližen sosed naše zemlje. Rojen je bil namreč blizu Mantove. Po drugi strani je tudi razumeval živinsko zdravilstvo in se je ravno s tem napred priporočil cesarju Avgustu. Začenja se pa Virgilijev popis z versticami: „Zimski pogostni vihar res tako ne dère po morji, kakor pa kužnih bolezen oblast med živinico déla; zleg ne popáda živá! le po samem; vsa létenska čéda, staro in mlado, mini kar ob enem, vse pleme do konca. Vedi, ko človek ozrè se do zračnih Planín, in po gričih v nóriške terdne gradove, in v japiški svét o Timávu. Zdaj ko minúlo je let že obilno, so še zapuščene trate pastirske, in prazni so lógi široko in dolgo.“

Pesnik potem dalje popisuje, zakaj in kako se je bolezen začela, in kako je hudo razsajala. Podnébni zrak se je bil nekakošno ugonobil; vroča jesen ga je bolj prekuhala, vode so se bile nekako ostrupile, paše so se oskrunile z néko gnjilobo, in vsakoršno pleme živine ali zverine je šlo pod zlo. Sicer žival ni padala povsod po enakem potu, temuč tukaj je žgeča žeja prehajala vse žile, in posušila vse ude; tam je obilna tekočina napénjala život, in časoma vse kosti razdrobila in raztopila. Pri altarjih, kjer se je imela darovati, je padala živinica, ali če so jo tudi zaklali, se je znalo le malo kerví, ali je lé néka gnojnica pomočila tla. Junčki so konec jemali na pašnikih ali pri jaslih, pse je napadala stekloba, suh kašelj je trésel in dušil svinje. Konji so obolevali, niso marali ne za klajo ne za vodo, merzel pot jih je nahajal in polt se jim je sušila. To je bilo v začetku; po tém so bile očí unete, sapa je bila teška, s stokom združena, z nosnic je tekla črna kri, in v zatéklem gobcu je na polnem tišal ojster jezik. V začetku se je vidilo, da je bolni živini teknilo, vina po rogu vlti; pa kmalo ji je to huje delalo, in kot obdivjana je žival bila vsa uneta, in je z zobmi tergala svoje ude. Tam na njivi je dostikrat padel vol zraven drevesa, ter je pljuval iz gobca kri in péne. Žalosten je mogel ratar odpreči zdravega tovarša in plug pustiti na brazdi. Bolne živine ni okrepčala senca v visokem logu, ne mehka trava na ravnini, ne bistra voda potoka; boki so upadali, očí stermele, vrat se je k tlam obešal.

S kopačami in rokami so zdaj ljudjé mogli zemljo obdelovati, ali sami drevo po bregovih vlačiti. Celo med zverino je razsajala huda bolezen. Ni bilo mar volku, ob-

hajati čede, in si iskati ropa med njimi; boječe serne in hitri jeleni so zgubili strah, in pohajali so krog pohištév. Množino mertvih rib in druge vodne živali je morje plavilo na breg. Po skalovji in luknjah je gade in kače nahajala smert, in pticam je bil zrak pogubljev; s kviškega so medle padale na zemljo.

Nikak pomoček ni več služil v dobro; umetnost zdravnikov je prišla na nič, mertija je gospodovala povsod in se mogočno znašala. Na kupe je padala živina na prostem, in po hlevih se je kopičila v gnjilobi, dokler se niso navadili je zakopavati. Tudi koža mertve živali se ni dala porabiti, ne drob z vodo ali z ognjem zmagati, ne zjédena volna v tkanino pripraviti. Pa tudi, če je kdo tako stvar po sili hotel porabiti v obleko, so sledile vnete bule, smradljiv pot je prihajal iz udov, in čez malo časa je hud prisad prepadel vès život.

Ta silna kuga je za dolgo časa naredila praznoto po naših stranéh, kakor se kaže iz Virgilijevih besed. Pésnik sicer ne določuje natanko časa, o katerem je bolezen razsajala; tista doba se vender dá po drugih okolštinah za nekoliko odméríti. Svojo pesem „o kmetii“ je Virgili izdelal ravno pred veliko bitvo pri Akcii leta 31 pr. Kr. Ko se je Avgust po doseženi zmagi povernil v Italijo in se je za oddihe voljo nekaj časa deržal v Atelah blizo Neapola, mu je pésnik prebiral svoje delo. Ker pa pésnik pravi, da je takrat že mnogo let minúlo po tisti kugi, bi se po takem moglo še kakih 20 ali 30 let nazaj šteti, in vse skupaj bi prišlo na 50 ali 60 let pred Kristusom.

Kratkočasno berílo.

Trije sini.

Národne pripovedke imajo za nas večjo znamenitost od izmišljenih, in sicer zato, ker v njih se vidi kakor v zerkalu: duh, značaj in mišljenje (logika) našega národa. To je uzrok, da radi priobčujemo pripovedke, ktere si naš národ pripoveduje. Ali ne samo zavoljo tega, ampak tudi zavoljo nauka, ki ga v njih nahajamo. — Iz sledeče pripovedke od treh sinov se učimo, da je najbolje in najkoristnije, ako povsod resnico govorimo.

Bil je oče, ki je imel tri sine; dva sta bila pametna, tretji in najmlajši pa budalast. V bližnjem mestu je kraljeval zlo mogočen kralj, ki je samo jedno hčer imel, ktero je za svojo naslednico proglasil. Ko se je čas ženitve približal, je kralj pogodbo razglasil, ktero mora spolniti, ki hoče njegovo hčer snubiti. Pogodba pa je bila: „Kdor hoče kraljičino za ženo in z njo tudi kraljestvo dobiti, mora se po suhem na barki v kraljevi grad pripeljati.“ Vse se je čudilo tej pogodbi, in vse je mislilo, da kraljičina bode brez moža ostala; — samo oče treh sinov se je na svoja dva stareja sina zanašal, misleč, da ni posla na svetu, kterege bi ona ne opravila.

Neki večer pokliče svojo družino skup, ter ji razodene sklep, kaj je nakanil. Odločil je namreč, da tri dni zaporedoma mora vsako jutro drug sin v hosto iti, bruna za barko tesati, in sicer morajo se po starosti črediti (verstiti.)

Že precej v jutro prihodnjega dne se je moral najstarejši sin s torbo polno kruha in s sekiro na rami iz doma v log podati, barko delat. Bil je vesel, ker se je nadjal, da bode kraljičino za ženo dobil, in da bo vsled tega prihodnji kralj cele deržave. Ko v hosto pride, ga sreča neki starček, ga priljudno pozdravi in popraša: kaj bode sekal? Rudečica oblije mladenča; ker se je sramoval, starčku pravi uzrok svojega prihoda v hosto razodeti, se mu je zlagal in je rekel, da bo derva sekal, iz kterih bode žljice delal. Starček mu voši dober vspeh ter odide. Mladeneč začne sekati, pa kolikorkrat s sekiro po deblu mahne, tolikokrat se mu za žljice pripraven kos drevesa odkerhne. Celi dan je sekal, ali za barko ni nič pripravnega nasekati mogel. Na večer naloži nasekano hlodje na herbet, ter se

*) Mikavno je brati popis te kuge, ktera po vsem soditi ni bila nič družega, kakor sila hud čerm ali vrančni prisad ali metljaj (Anthrax—Milzbrand.) Vred.

ves nejevoljen domú poda. Ko ga oče od dalječ zapazi, mu hití naproti, in ga skerbno izprašuje, kako je opravil. Serdito odgovorí sin, da nikolj več neče biti takošen bedak, kakor je bil, verže breme na stran, ter se spravi ves spehan od težkega dela in dolge poti k počitku.

Drugo jutro se poda srednji sin v hosto, barko delat. Bolj je letel kakor šel, in se je veselil, da njegov brat nič opravil ni. Ko je v hosto prišel, ga je ravno oni starček srečal, kakor brata njegovega prejšni dan, in ga je poprašal, kaj bo sekal? Tudi ta se je sramoval resnico povedati, ter je rekel, da je prišel po toporiša za motike in sekire. Starček mu voši dober vspeh, in odide. Mladeneč začne sekati, pa kolikorkrat s sekiro po deblu mahne, tolikokrat se mu za toporiše pripraven kos drevesa odkerhne. Celi dan je sekal, ali godilo se mu je kakor njegovemu bratu prejšni dan. Na večer gre domú. Oče mu že na pol poti nasproti pride in ga skerbno izprašuje, kako je opravil. Na odgovor sina, da mu je spodletelo, ga prevzame žalost in vse upanje mu odplava po vodi.

Akoravno na najmlajšega sina nobenega zaupanja stavlja ni, ga vendar ravno v jutro prihodnega dné v hosto pošlje, in mu naročí, da mora barko delati. Mladi trapež šeta žalosten proti hosti in se joče, ker ne vé, kako bi barko delati začel. Ko v hostop ride, tudi njega omenjeni starček sreča in ga ljubeznivo popraša, zakaj je tako žalosten in kaj bo v hosti sekal? Jokaje mu ta pripoveduje, kakošno je kralj pogodbo razglasil, katero mora spolniti, ki hoče njegovo hčer za ženo dobiti. Povedal mu je tudi, da sta že oba njegova starejša brata poskusila barko tesati, pa da nobenemu to delo ni srečno spod rok šlo. Danas pa je moral on v hosto iti barko delat, in zategavoljo je žalosten, ker ne vé, kako bi to delo počel. Tolika odkritoserčnost je dobremu starčku tako dopadla, da ga je začel tolažiti in da mu je pomoč obljubil pri tem delu. Kar je obljubil je tudi spolnil; vzdignil je namreč desno roko kviško, ter rekel: „barka rasti!“ in čez nekaj časa je stala barka gotova, kakor mora biti, pred očmi mladenca, ki straha ni vedil, ali je živ ali mertev. Starček se mu je približal, ga je vzdignil in na barko peljal; potem pa je rekel: „barka veslaj!“ in barka se je začela proti kraljevemu gradu pomikati, kakor da bi jo bil veter po morji teral.

Ko sta tako nekaj časa veslala, ju sreča neki človek, kterege starček nagovorí in vpraša: „Kdo si ti?“ Ta mu odgovorí: „Jaz sem oni, ki mnogo jé.“ Starček mu veli v barko stopiti. Komaj se je požeruh na barko spravil, srečajo drugega človeka, kterege tudi starček nagovorí in ga vpraša, kakor pervega: „Kdo si ti?“ Ta mu odgovorí: „Jaz sem, ki zlo pije.“ Tudi tega starček v barko vzame. Malo časa prejde, kar jim zopet neki človek na proti pride. Na vprašanje starčkovo: „Kdo si ti!“ odgovorí on: „Jaz sem oni, ki dalječ vidi.“ Tudi ta je bil v barko poklican. Zopet jih sreča človek, kterege starček popraša: „Kdo si ti?“ Ta pa odgovorí: „Jaz sem oni, ki dalječ stopi.“ Pustijo ga v barko. Sreča jih še jeden, ki na vprašanje starčkovo: „Kdo si ti?“ odgovorí: „Jaz sem oni, ki dalječ verže.“ Tudi tega pustijo v barko in se peljejo v grad kraljevi.

Precej se je po célem mestu razglasilo, da ženin kraljičine in novi kralj se je že pripeljal. Velika množica ljudi je do gradú privrela; vse je bilo radovedno, kdo se je po suhem na barki v grad pripeljal. Tudi kraljičina je prišla svojega ženina gledat, in močno se je začudila, ko je sedem mož zagledala.

(Konec sledí.)

Slovanski popotnik.

* Že enkrat je imel „Slov. popot.“ priložnost, s pohvalo omeniti gosp. Jož. Wencig-ovih prevodov českíh národnih pesem v nemški jezik, in sopot mu je dana enaka

prilika o najnovejšem delu, v katerem pod naslovom „West-slavischer Märchenschatz. Ein Charakterbild der Böhmen, Mährer und Slowaken in ihren Märchen, Sagen, Geschichten, Volksgesängen und Sprüchwörtern, — mit Musikbeilagen“ gosp. Jož. Wencig Nemcom podaja národne povedke in povestice, pesmice in prislovice Čehov, Moravanov in Slovakov — treh narodov edinega česko-slovanskega jezika. Krasne cvetke so národne povestice in prislovice slovanske sploh, — česke se odlikujejo po nekem posebnem bistroumnem duhu in umerjeni fantazii, in se prikupujejo tako slehernemu bravcu. Da pa se z biseri slovanskimi tudi Nemci soznanijo in da morejo njih vrednosti ceniti, je treba, da jih možaki, kateri razumejo národni jezik popolnoma in katerim gladko tudi teče jezik nemški, razglašajo svetu. V to versto spada slavnoznaní gosp. Jožef Wencig, kar je s tem najnovejšim delom sopot lepo poterdil. Vsak, kdor razume nemški, bode vesel prebiral to mično knigo, ktera na 320 stranéh donáša v prozi in poezii krasnega slovanskega blaga veliko. V Lipskem (Leipzig) v založbi pri gosp. Karl B. Lork-u na svitlo dana kniga se dobiva za 1 fl. tudi po vseh naših bukvarnicah.

V zadevah „Glasnika.“

Kakor nam spričujejo razni privatni glasovi in tudi „odperto pismo“ po Novicah t. m. poslano, so misli in želje o listu lepoznanškem zelo zelo različne. Eni izmed Slovencev bi ga radi vsak teden, drugi samo enkrat v mescu, da bi ne bilo treba cepiti sostavkov na dvoje in čvetero; nekterim se dozdeva preprosta čedna domača oblika, drugi zopet, in teh je po številu naj več, so z osnovo „Glasnika“ popolnoma zadovoljni, ker so z nami vred prepričani, da v sedanjih okolšinah ni varno snovati obširnišega, ali clo druge narečja slovanske obsegajočega lepoznanškega časopisa. Naj ostane torej Glasnik, namenjen v povzdigo slovanskega slovstva, list slovensk in njegova oblika popolnoma domača.

Obširnost časopisa se mora ravnati po številu podpornikov, t. j. pisateljev, ki ga podpirajo s svojimi umotvori, in bravecov, ki ga kupujejo. Da njih število ni preveliko, je vsakemu znano. Manji ko je v začetku list, ložeje bo izhajal, ložeje ga bo tudi mogoče napolniti s prav dobrimi in zanimivimi sostavki. Pervo leto naj pokaže, ali ga bo treba v prihodnje obširnišega osnovati. Tudi iz malega zernica priraste drevo košato, če mu reje ne pomanjkuje.

Po nikakoršnem ne moremo daleč poterditi nasveta, da bi bil slovenski beletrističnik po poli slovensk, po poli ilirsk. Težko, težko, če ne nemogoče, bi bilo ž njim ustreči Slovincem in Ilircem. Saj imajo Iliri in Serbi svoje liste lepoznanške! Berimo in podpirajmo zraven domačih rajši té, da bodo ložeje izhajali in da se bolje soznanim z drugimi slovenskimi narečji! — Ako se nam vendar pošlje v slovstvenih zadevah kak dopis iz Zagreba, iz Prage i. t. d., če je tudi Slovincem lahko razumljiv, se ne bomo branili, ga izjemama podati v dokladi Glasnikovi, ktera je namenjena za jezikoznanke reči, za razne dopise v slovstvenih zadevah in druge literarne naznanila. Sostavki vendar, kateri so namenjeni za glavni list, morajo biti pisani v pravilnem slogu slovenskem.

Ob enem naznanjamo slov. pisateljem, da zamoremo s pripomočjo nekterih rodoljubov, katerih imena bomo v kratkem naznanili, s tem razpisati pervo darilo po trideset goldinarjev sr., namenjeno za nar boljso novelo iz domačega življenja ali naj lepšo povest na podlagi domače zgodovine. Novela ali povest naj bo čedna in krotka, mična in zanimiva, naj bo tako rekoč ogledalo domačega življenja, domačih šeg in običajev, kakor so na primer v nemškem jeziku Stifterjeve ali Auerbachove. Kaj lepó se podajajo enakim povestim tudi popisi domačih krajev in drugih naravnih prikazín. Povest naj ne bo predolga, da

Kadar Bataz-i v vojsko gredó, vzamejo vaelaj vrečo polno soli in citrón s seboj, da morejo meso svojih sovražnikov mahoma frišno za živež pripraviti. Kteri najpervi kakega sovražnika prime, ima pravico, s svojimi zobmi kos mesa z njega odgrizniti, katero si potem v najljubšo jed pripravi. Glavo mu brez odloga odrežejo, in ti peslajuarji serkajo lakomno še toplo vrelo krí, deržaje glavo za lase nad svojimi ustmi.

Sajovec Jakob.

Kratkočasno berilo.

Trije sini.

(Konec.)

„Kteri teh je ženin?“ se je slišal glas iz ust vsih pričujočih. Ko jim je starček bedaka kot ženina kraljičine in kot prihodnega kralja pokazal, so začeli vsi mermrati, in tudi kraljičina je rekla, da rajši umerje, kakor pa tega norca v zakon vzame. Tudi kralju ta človek ni bil po volji; rad bi se ga bil znébil, al to je bilo težko, ker ni hotel svoje obljube prelomiti. Začél je misliti, kako bi jih z lepim odpravil. Napravil je kosilo za več tavžent ljudi in rekel snubačem: da, ako vse to v treh urah pojedó, dati hoče svojo hčer bedaku v zakon.

Začnejo jesti; al tisti, ki mnogo jé, je tako naglo jedel, da mu vsi kraljevi služabniki niso mogli dosti hitro donašati. Letel je torej sam v kuhinjo in je vse sam pojedel, da nobeden njegovih šest tovaršev nič dobiti mogel ni. Ko so tri ure pretekle, ni bilo duha ne sluha od velikega kosila. Kralj se je čudil, kako so to vse tako hitro pojedli. Še bolj se je pa zavzél, ko ga je bedak lačen košček kruha prosit prišel, in ko mu je povedal, da je vse to jeden sam pojedel, drugi pa so še vsi lačni ostali. Kralj se je prestrašil tolike požrešnosti, in želel je, da bi se svojih gostov skoro znebil. Ker je pa vedil, da jih z jedjo ne more odpraviti, je mislil, da se bodo pitja prestrašili. Pelje jih toraj v klet, kjer je bilo nad sto šertinjakov vina nakopičenega, in jim reče, da, ako to vino v treh urah popijejo, dati hoče svojo hčer bedaku v zakon. — Začnejo piti; al tisti, ki zeló pije, je tako na debelo serkal, da preden je ura pretekla, ni bilo kapljice vina več v sodih. Ko je to kralj zvédel, se je jako prestrašil, in mislil si je, da mu bodo ti nemili gosti vse pojedli in popili, če jih skoro ne odpravi. Vidil je, da jih z jedjo in pijačo ne bode mogel odpraviti, reče jim tedaj: „Sto milj od tod, v deveti deželi, je studenec, ki ima posebno dobro vodo. Ako mi v eni uri iz onega studenca vodo prinesete, dal bodem svojo hčer bedaku v zakon. Pogledajo eden drugega, starček pa, k jednemu obernivši se, reče: „Ti, ki dalječ stópiš, stópi, stópi!“ — Ta se ne dá dolgo prositi, ampak stopi dva-, trikrat. in zgine izpred oči vsih pričujočih. Tri četert ure je preteklo, ali onega, ki dalječ stopi, še le ni bilo z vodo nazaj. Starček obernivši se k tistemu, ki dalječ vidí, reče: „Ti, ki dalječ vidiš, poglej poglej, kaj uni pri studencu dela!“ Ta pogleda in zapazi unega pri studencu spijočega. Starček zopet obernivši se k tistemu, ki dalječ verže, reče: „Ti, ki dalječ veržeš, verzi verzi, da unega zaspanca zbudiš!“ Ta pobere precej velik kamen, ga verže proti studencu, in zadene zaspanega tovarša tako jako v pleče, da se naglo zbudi in na pot odpravi. Preden je ura pretekla, bila je voda pred kraljem. Sedaj je kralj vidil, da mora spolniti obljubo. Pokliče tedaj svojo hčer in napravi veliko gostijo. Vse se je veselilo, samo nevesta je bila žalostna, ker ji ženin ni bil po volji. Da bi pa veselje popolnoma bilo, je starček blagoslovil ženina in nevesto. Ko bi trenul, se je gerdi in bedasti mladeneč spremenil v lepega pametnega, starček pa je zginul, in tudi onih pet možev, ki so tolike čudeže delali, ni bilo duha ne sluha.

Tako je bedasti in zaničevani sin očeta treh sinov kraljev zet in potem kralj cele deržave postal, njegova dva

stareja brata pa sta ostala to, kar sta pred bila, ker sta se sramovala starčku resnico povedati.

Starček je bil Bog, pomagachi njegovi bili so Angelji. Cestnikov.

Slovanski popotnik.

* Ker „Sedmica“ naznanuje, da prvi natis v dopisih iz Zagreba se večkrat s pohvalo omenjene narodne igre od gosp. Josipa Freudenreich-a „Graničari ili sbor (proštenje) na Ilijevu“ je že poprodan, in da je gosp. Stojšić voljen izdati ravno to igro s cirilskimi pismenkami, ako se oglasi 300 naročnikov, bi utegnulo biti ljubo marsikom naših bravcov, kaj več o tej igri slišati. — Povestica te igre je: Graničar Andrija, desetnik, gre v nemirno Italijo; pridši do Tersta umerje kompanii stari stražmešter. Zavoljo poštenosti in brihtaosti postane Andrija stražmešter. Savo Čuić, stražmešter, je bil njegov pajdaš in prijatelj. Nepošteni Čuić ukrade svojemu kapitanu listnico, ter jo podtakne Andriju, ki je šel po opravku v nek gradič zunaj mesta. O pol noči že Čuić čaka Andrija, ter ga prosi, naj kapitanu reče, da mu je on (Andrija) posodil denarjev, da je zamogel pogreške poravnati, ktere so v njegovih računih zasledili: Kapitan vpraša Andrija, je li res, kar pravi Čuić? Andrija odgovori: da! Vprašaje, od kod njemu toliko denarja? in telečak (canistrum) preiskaje najdejo Kapitanovo listnico, — Andrija je tedaj tat! — degradiran in šiban. (To pripoveduje Andrija svoji ženi Maci.) Čez nekoliko let, ko je že punt pogasjen bil v Italii in polk ves domá, postanè ravno tisti kapitan, Branko grof Sarnič polkovnik graničarskega regimenta, kjer sta bila Andrija in Savo Čuić. S polkovnikom pride tudi nemškuta Karolina, sobarica v granico. Popotovanje v granici in prenočenje pri Grgu je kaj mikavno. Nekega večera se napoti Andrija k svojemu kumu Grgu Petroviću, kerčmarju, da bi mu konja posodil. V kerčmi je graničar Joco Bočić in krog kerčme se vpotavlja Savo Čuić, ki se že pred sodbo skriva, in kterege gre ravno Joco tožit zavoljo goljufij. — Govor Andrija in Čuića. — Čuić odlazi, Andrija gre v kerčmo, pusti pa svojo puško v veži. Čuić mu jo skrivši razbaše in gre čakati Joca. Andrija spremlja Joca skoz gojzd — Čuić ju pričaka in ustrelí svojega sovražnika Joca. Čuić beži; straža pride ter zgrabi Andrija — puška je prazna in samo en strel se je slišal. Andrija, poprej že v Terstu nedolžno kaznovan zavoljo tatvine, je zapert in obsojen na visilnice. Po prošnjah mnogo graničarjev in polkovnikove soproge Miljeve, posebno male hčerke Danice, zadobi pomilostenje — v tem hipu se mu pa pamet zmeša. Savo Čuić, preganjan in obropan v ptuji deželi, pride na pokopališče, kamor so Joca zagrebli in kamor hodi tudi Andrija Jocov grob venčat. Čuić, zagledati poljudenega Andrija, gre k njemu in pové, kaj hoče storiti, namreč zročiti se — potem pa (čudo!) Andrija koj pamet zadobi, in vsi Boga hvalijo, da je Andrija ozdravel. — To je basna igre s petjem in plesom.

Gotovo ne pričakuje nihče, da bi imenovano igro stavili med klasične dela ali starih ali novejih dramatikarjev; in verli pisatelj gotovo tudi ni mislil, več storiti, kakor gledovavcom in bravcom mično in zanimivo kratkočasnico podati. Po vsi pravici moremo reči, da ima gosp. Freudenreich mnogo teatralične vednosti, in zato je, če nam je pripuščeno izraziti se tako, tudi delo kaj praktično, če ravno brez pogreškov ni. Razun tega, da Andrija tako nenadoma spet pamet zadobi, — da Maca, njegova žena, v 2. činu 3. prizoru v največi žalosti govori, kakor bi bila pošten pridigar (žalost ima malo besedi, ogenjtužnosti potok solz posuši) — tudi Savo Čuića povratba ni motivirana, ker samo zato, kakor sam pravi: „porobiše me i odtjeraše me“ (v ptuji deželi), se ne